

Fővárosi Ítéletábrla
3.Pf.20.360/2021/10/II.

Szerződés2 árfolyamkockázati tájékoztatásának tisztességtelensége miatti érvénytelenségét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése alapján.

[2] Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérte, hogy a bíróság a szerződésekert nyilvánítsa érvényessé.

A Szerződés1 körében kérte annak megállapítását - amennyiben a keresete mind az árfolyamkockázatra, mind a kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelensége körében alapos lenne -, hogy a felperesnek az I. rendű alperes felé fennálló tőketartozása 2019. január 22-i értéknappal számolvá 1.081.519 forint; amennyiben a bíróság csak az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses kikötések érvénytelenségét állapítaná meg és a kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezések érvénytelenségét nem, úgy a felperesi fogyasztónak az I. rendű alperes felé fennálló tőketartozása 2019. január 22-i értéknappal 3.267.302 forint; amennyiben a bíróság csak a kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezések érvénytelenségét állapítaná meg, akkor a felperesnek az I r. alperes felé fennálló tőketartozása 2019. január 22-i értéknappal számolvá 13.904.713 forint.

A Szerződés2 jogkövetkezménye körében kérte annak megállapítását, hogy amennyiben a keresete mind az árfolyamkockázatra, mind a kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezése tisztességtelensége körében alapos lenne, úgy a szerződést már teljesítette, így az I. rendű alperes az érvénytelen szerződési kikötéseken alapuló túlfizetéssel köteles elszámolni az irányába, amely 1.888.746 forint volt; amennyiben a keresete az árfolyamkockázat tekintetében lenne csak alapos, azonban a kezelési költség tekintetében alaptalan, úgy a felperesi fogyasztó a szerződést már teljesítette és az I. rendű alperes az érvénytelen kikötéseken alapuló túlfizetésekkel köteles elszámolni az irányába, összesen 1.350.614 forint összeggel; amennyiben a bíróság a kezelési költségre vonatkozó kikötések érvénytelenségét állapítaná meg, úgy az I. rendű alperes felé fennálló tőketartozása 2019. január 22-i értéknappal számolvá 2.104.345 forint.

A II. rendű alperest a keresetben foglaltak tőrésére kérte kötelezni.

[3] A perbeli szerződések árfolyamkockázatra vonatkozó támadott szerződéses rendelkezései körében állította, hogy a tájékoztatás nem volt megfelelő, nem volt világos és érthető, az a Hítelintézetekről és pénzügyi vállalkozások szóló 1996 évi. CXII. törvény (Hpt.) 203. § (6) - (7) bekezdésében foglaltaknak nem felel meg. Hangsúlyozta, hogy nemcsak arról kell tájékoztatni a fogyasztót, hogy képes legyen felismerni a nemzeti fizetőeszköznek a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti fizetőeszközhöz történő leértékelődését, hanem értékelnie kell az ilyen feltételeknek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit. Állította, hogy kockázatfeltáró nyilatkozatok aláírása a perbeli szerződések megkötését követően történtek. Hangsúlyozta, hogy a fizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseket együtt kell értelmezni az árfolyamkockázati rendelkezésekkel és ezek alapján kell eldönteni, hogy a szerződéses feltételek biztosították-e a fizetési kötelezettségek alakulásának átláthatóságát figyelemmel az Európai Unió Bíróságának (EUB) C-186/16 és C-57/17. számú ítéletében foglaltakra. Ennélfogva az árfolyamkockázattal kapcsolatos egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételeket, az egyoldalú hiteldíj megváltoztatására és az árfolyamrésre vonatkozó feltételekkel együtt kell értékelni. Állította, hogy az alperes ugyan tájékoztatta arról, hogy a forint gyengüléséből jelentős kockázata származhat, azonban a jelentős kockázatról szóló tájékoztatásból nem következethetett arra, hogy korlátlan kockázatról lenne szó. Nem vitatta, hogy a szerződés aláírásával árfolyamkockázatot vállalt, azonban ez a kockázatvállalás a jelentős kockázat mértékén nem terjedhet túl. A 20%-os mértékű árfolyamkockázat vállalása az már a jelentős kockázatvállalásnak minősül álláspontja szerint.

- [4] A szerződések kezelési költségre vonatkozó támadott rendelkezései körében arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes szolgáltatás nélküli díjat követel a fogyasztótól. Megítélése szerint a kezelési költségre vonatkozó rendelkezések nem a főszolgáltatás körébe tartoznak, így azok tisztességtelensége, arányossága vizsgálható az EUB C-621/17. számú ítéletében foglaltakra is figyelemmel. A havi törlesztőrészletek pontos összegéről szóló tájékoztatás a hitelező érdeke, ennél fogva a saját érdekében végzett tevékenység díját felperesre hárítja az I. rendű alperes. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes belföldi jogi személy, tevékenységét belföldön végzi, ebből eredően bármilyen költsége merült fel a szerződések adminisztrációjával kapcsolatban, az csak forintban merülhetett fel. Kifejtette, hogy a szerződés adminisztrációjával kapcsolatos költség semmilyen korrelációt nem mutat a folyósított kölcsön összegével, a felszámított kezelési költségnek azonban az elvégzett adminisztrációs tevékenységhez kell igazodni. Azzal, hogy a kezelési költség a deviza piaci változásokhoz igazodik - mivel CHF-ban kell megfizetni -, az I. rendű alperes árfolyamnyereségre tesz szert, ugyanis a CHF árfolyamának emelkedéséből az I. rendű alperesnek többlettevékenysége és többletköltsége nem keletkezett.
- [5] Az I. rendű alperes kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását. Álláspontja szerint a szerződések árfolyamkockázatra vonatkozó támadott rendelkezései világos, egyértelmű és jogszabályi követelményeknek megfelelő tájékoztatást foglalnak magukba. Hangsúlyozta, hogy a tájékoztatásban nincs utalás arra, hogy az ügyfél a kockázatot milyen mértékig viselje, ebből az következik, hogy a kockázatvállalásnak nincs felső határa. A tájékoztatás világosan és érthetően tartalmazza az árfolyamváltozás lehetőségét annak törlesztő-részletre gyakorolt hatását, az megfelel a Hpt. 203. § (6) - (7) bekezdésében foglaltaknak. Vitatta a felperes kumulatív hatásra vonatkozó érvelését. A kezelési költségre vonatkozó felperesi érveléssel szemben állította, hogy a kezelési költség tisztességtelensége nem vizsgálható, mivel az a főszolgáltatás ellenszolgáltatását meghatározó szerződéses feltétel. Kifejtette, hogy a kezelési költség olyan hiteldíj-jellem, amely a hitelezés adminisztrációjáért felszámított költségátalány. A kezelési költség mértékét tekintve nem állapítható meg egyenlőtlenség a fogyasztó hátrányára, az I. rendű alperesi pénzügyintézet euró alapú és forint alapú hitelek kezelési költségének mértékére is figyelemmel.
- [6] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 napon belül 920.757 forint perköltséget, megállapította továbbá, hogy 1.114.000 forint feljegyzett eljárási illetéket a Magyar Állam visel.
- [7] Határozatának tényállásában rögzítette, hogy a felperes, mint hitelfelvevő, zálogkötelezett, továbbá a II. rendű alperes, mint dologi adós, zálogkötelezett és az I. rendű alperes, mint hitelnyújtó között 2007. október 03. napján hitelszerződés jött létre, amelyben az I. rendű alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a felperes részére 111.800 CHF összegű devizahitelt tart rendelkezésre, és – a rendelkezésre tartás időszak lejártáig – a szerződésben meghatározott feltételek teljesülése esetén forintban legfeljebb 15.860.000 forint összegű kölcsönt folyósít.
- [8] A Szerződés 1. 2. pontja szabályozza az MKB kereskedelmi deviza (eladási/vételi) árfolyam, továbbá az MKB pénztári deviza (eladási/vételi) árfolyam és a törlesztőrészlet fogalmát. Utóbbi tekintetében rögzítette, hogy az kamatperiódusonként CHF-ban azonos összegű és magában foglalja a mindenkori tőketartozásra számított kamatot, kezelési költséget és a tőketörlesztés összegét.
- [9] A Szerződés 1. 4. pontja rögzíti a hiteldíj elemeit, így az ügyleti kamatot, amely

kamatperiódusonként változó; és a kezelési költséget, amely kamatperiódusonként változó, mértékét a bank mindenkor kondíciós listájában teszik közzé, a szerződéskötés időpontjában meghatározott mértéke évi 1,5%.

- [10] A Szerződés 5.2. pontja szerint a kölcsön folyósítása forintban történik, a lehívott devizaösszeg átváltásával, a folyósításkor érvényes pénztári deviza vételi árfolyamon számítva.
- [11] A Szerződés 6.5. pontja szerint a tőke, a kamat, és a kezelési költség, továbbá a díjak, a jutalékok és a költségek megfizetése oly módon történik, hogy a hitelfelvevő köteles gondoskodni arról, hogy az esedékes deviza tartozásának megfelelő forint fedezet a banknál vezetett forint számláján a szerződésben rögzített időpontban rendelkezésre álljon. A rendelkezésre tartott forint fedezet szempontjából az esedékes devizatartozásnak az esedékességet megelőző harmadik üzleti napon érvényes az MKB kereskedelmi deviza eladási árfolyamon számított forint ellenértéke az irányadó. A bank az esedékesség napján a hitelfelvevő esedékessé vált devizatartozását az MKB kereskedelmi deviza eladási árfolyamán forintra átszámítja és ezen forint ellenértékkal a hitelfelvevő forint számláját megterheli.
- [12] A Szerződés 6.4. pontja szerint a bank - az üzletszabályzat 1.3. pontjában meghatározott okokból - jogosult a hitelszerződés hatálya alatt a hiteldíjat, illetve annak bármely elemét, továbbá a késedelmi kamat mértékét módosítani. A törlesztőrészeknek az itt említett okból történő módosulása esetén az összegét a bank az esedékességet megelőző 15 napon belül közli a hitelfelvevővel.
- [13] A Szerződés 9.3. pontja szerint a szerződésben nem szabályozott kérdésekben a felek között létrejött bankszámlaszerződésben, a bankszámlák vezetéséről, a betétgyűjtésről és a kapcsolódó szolgáltatásokról szóló üzletszabályzat általános rendelkezések című I. fejezetében, továbbá a VII. fejezet 29. alpontjában foglaltakat, valamint a hitelműveletek végzéséről szóló üzletszabályzatban a jelen szerződésre vonatkozó jogszabályokban, valamint a polgári törvénykönyvben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni, ennek tartalmát a felperes megismerte és elfogadta.
- [14] A felperes által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat szerint a forinttól eltérő devizanemben történő hitelfelvétel előre pontosan nem becsülhető devizaárfolyam és kamatkockázat tudatos felvállalását jelenti a hitel devizanemétől függően a hitel teljes, vagy adott esetben részleges futamidejére vonatkozóan. Erre tekintettel az I. rendű alperes az ügyfelek által megkötni kívánt deviza hitel szerződéssel kapcsolatban az alábbi, piac által indukált kockázatokra hívta fel a figyelmet:
A hitel futamideje alatt árfolyameltérések a nemzetközi pénzpiacok és a forint piaci helyzete változásától függően bármikor, előre meg nem becsülhető gyakorisággal, irányban és mértékben következhetnek be.
Az árfolyamváltozás hatására változhat, kedvezőtlen esetben akár jelentős mértékben megnövekedhet mind a tőketartozás, mind a törlesztőrészek forintban számított összege.
További kockázatot jelent változó kamatozású hitelkonstrukciók esetében, hogy a devizaárfolyam változástól függetlenül, a hitel devizanemére irányadó nemzetközi pénzügyi kamatok is változhatnak, és a változás akár a forint-kamatok változásával ellentétes irányú is lehet. Kedvezőtlen irányú kamatváltozás az árfolyam változatlansága esetén önmagában is növelheti a törlesztőrészek összegét.
Ugyanakkor az árfolyam és a kamat bármilyen irányú változása akár együttesen is

Fővárosi Ítéltábla
3.Pf.20.360/2021/10/II.

bekövetkezhet, ami kedvezőtlen esetben a forintban számított adósságterhek kumulatív növekedését eredményezheti.

A felperes, a II. rendű alperes a fentieket tudomásul vette és a devizahitel szerződést az abban foglaltak ismeretében, a piaci által indukált esetleges kockázatok felelős mérlegelésével kötötte meg.

- [15] A felperes, mint hitelfelvevő, zálogkötelezett, továbbá a II. rendű alperes, mint dologi adós, zálogkötelezett és az I. rendű alperes, mint hitelnyújtó között 2007. december 05. napján hitel-, zálogszerződés jött létre, amelyben az I. endű alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a hitelfelvevő részére 41.400 CHF összegű devizahitelt tart rendelkezésre és – a rendelkezésre tartás időszak lejártáig – a szerződésben meghatározott feltételek teljesülése esetén forintban legfeljebb 6.000.000 forint összegű kölcsönt folyósít. A Szerződés2 rendelkezései -részben eltérő számozással - megegyeznek a Szerződés1 fent rögzített rendelkezéseivel.
- [16] A Szerződés2-be foglalt, a devizahitelek árfolyam- és kamatkockázatával kapcsolatban a Szerződés1-gyel megegyező kockázatfeltáró nyilatkozat szerint a felperes és a II. rendű alperes a tájékoztatást tudomásul vette, és a devizahitel szerződést az abban foglaltak ismeretében, a piaci által indukált esetleges kockázatok felelős mérlegelésével kötötte meg.
- [17] A Szerződés1 és a Szerződés2 részét képező üzletszabályzat1 1.2.2. pontja rendelkezett a szerződésekben rögzített kamat, díj, vagy egyéb feltételek érintő – az ügyfél számára kedvezőtlen – módosításának szabályairól. Az 1.2.3. pont szerint, ha az ügyfél az üzletszabályzat módosítását nem fogadja, a közzétételtől számított 15 napon belül jogosult azonnali hatállyal felmondani a kifogásolt módosítás hatálya alá tartozó szerződést.
- [18] Az üzletszabályzat1 1.3.1. pontja szerint az ügyfél a bank jelen üzletszabályzatának hatálya alá tartozó szolgáltatásaiért díjat, jutalékot, kamatot fizet. A szolgáltatás ellenértékét a szerződés vagy a bank hatályos kondíciós listája tartalmazza, amely az üzletszabályzat része.
- [19] A Szerződés1 és a Szerződés2 részét képező a hitelműveletek végzéséről szóló üzletszabályzat (üzletszabályzat2) 2. pontja a hitelműveletekről szól. A 2.3. pont szerint a hitelművelet végzésére irányuló tevékenység a hitelképesség vizsgálatával, a hitelszerződések előkészítésével, a bank által vállalt kockázatok nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is magában foglalja.
- [20] A 4.1. pont szabályozza a hiteldíj meghatározását, esedékességét. A 4.1.1. pont szerint a hiteldíj az az összeg, amelyet az ügyfél az egyes hitelműveletek ellenértékeként - a tőkeösszeg törlesztésén felül - köteles megfizetni a bank részére. A 4.1.3. pont szerint az egyes hitelműveletek után felszámítható hiteldíj elemeket, a hiteldíj fizetésének esedékességét és beszedésének módját a mindenkor hatályos kondíciós lista, illetve a hitelszerződések tartalmazzák.
- [21] A 4.2.1. pont szerint a hiteldíj - az egyes hitelművelet fajtájától függően - különösen az alábbi elemekből tevődhet össze:
- ügyleti kamat;
  - hitelképesség vizsgálati, vagy hitelfedezet vizsgálati díj;
  - hiteligénylési díj;
  - rendelkezésre tartási jutalék;
  - szerződéskötési díj,

- f) folyósítási jutalék;
- g) szerződésmódosítási díj;
- h) kezelési költség;
- i) követelés leszámítolása, megvásárlása esetén a diszkontkamat;
- j) költségtérítés.

- [22] A kondíciós lista eltérő rendelkezéseinek hiányában az a) -i) pontban írt hiteldíj-elemek a hitelművelet devizanemében, míg a j) pont szerinti költségtérítés a költség keletkezésének devizanemében fizetendőek. A hiteldíj nem foglalja magában az egyes hitelműveletekhez kapcsolódó pénzforgalmi szolgáltatások díjait, továbbá a késedelmi kamatot.
- [23] A 4.2.9. pont szerint a kezelési költséget a bank - a kondíciós listában közzétett módon - az ügyfél tőketartozása alapján számítja fel.
- [24] A Szerződés1 alapján 2007. október 08. napján 106.593,19 CHF összeget, a Szerződés2 alapján 2007. december 07. napján 39.779,88 CHF összeget folyósított az I. rendű alperes a felperes részére, és a folyósítási értesítővel tájékoztatta, hogy az éves kamatláb 2,9%, az éves kezelési költség 1,5%.
- [25] A Szerződés1 és a Szerződés2 megkötésének időpontjában hatályos I. rendű alperesi kondíciós lista szerint a kamat az MKB CHF lakáshitel esetén - a három hónapos kamatperiódus esetén - az első évben (négy kamatperiódusra) 0,77% volt, a további években 2,9%, míg az MKB euró alapú lakáshitel esetén 4,1%, az MKB forint lakáshitelnél 12,4%. A kondíciós lista szerint a kezelési költség mértéke az MKB CHF lakáshitel és az MKB euró lakáshitel esetén havi 0,125% volt, azonban az MKB forint lakáshitelnél havi 0,084% volt. A teljes hiteldíj mutató mértéke az MKB CHF hitel esetén - „kamatka” termékcsoportban -, három hónapos kamatperiódus esetén 5,67% volt, míg az MKB euró hitel esetén 7,55%, míg az MKB forint hitelnél 17,18%.
- [26] Az I. rendű alperes a 2015. április 27. napján kelt elszámoló leveleivel tájékoztatta a felperest, hogy a perbeli szerződésekkel illetően a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) által előírt elszámolási kötelezettségének eleget tett, és a szerződés1 tekintetében 10.316,21 CHF-ot, a szerződés2 tekintetében 3.381,43 CHF-ot tisztességtelenül számított fel, amely összegeket elszámolt a felperes részére. Az elszámolások felülvizsgáltnak minősülnek.
- [27] Az elsőfokú bíróság határozatának jogi indokolásában megállapította, hogy a felek között fogyasztói hitelszerződések jöttek létre. Utalt a rPtk. 522. § (1), 523. § (1) bekezdésére, a szerződések megkötésekor hatályos rPtk. 209. § (1), 209/A. § (2), 209. § (4) bekezdésére, továbbá a 209. § (4) bekezdésének az 1993. április 5-i, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13. sz. EGK Irányelv (Irányelv) 4. cikk (2) bekezdésének megfelelő módosítására, valamint az árfolyamkockázat körében támadott szerződéses rendelkezések körében a rPtk. 205. § (3) bekezdésére, a Hpt. 203. § (6), (7) bekezdésére, és a Kúria 2/2014. Polgári Jogegységi Határozatának (PJE) 1. pontjában és a 6/2013. PJE 3. pontjában foglaltakra.
- [28] A rendelkezésre álló iratok, valamint a felperes és a II. rendű alperes személyes meghallgatása alapján bizonyítatlannak találta felperes azon állítását, hogy a perbeli szerződések megkötése után kapta meg az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást az I. rendű alperestől. Megállapította, hogy az I. rendű alperes által okirattal igazolt, megfelelő időben történt kockázatfeltáró tájékoztatás világos és érthető volt, annak a kamat és az

Fővárosi Ítéltábla
3.Pf.20.360/2021/10/II.

árfolyamváltozás okára nem kellett kitérnie, a felperes a szerződéseket annak kockázatainak megismerését követően kötötte meg az I. rendű alperessel.

- [29] A 6/2013. PJE, az EUB C- 227/18., C-415/11., C-51/17. számú ügyben hozott határozataira továbbá az Irányelv 3. cikk (1) és 4. cikk (1) bekezdésére való utalással kifejtette, hogy a kockázatfeltárás során a fogyasztók figyelmét arra kell felhívni, hogy a deviza alapú hitel az árfolyam változása esetén jelentős kockázatot rejt magában, a törlesztőrészek megemelkedhetnek. Az I. rendű alperes által adott kockázatfeltárás tartalma ennek megfelelt, a felperes ebből a valós, korlátlan árfolyamkockázatra következtethetett. Az EUB C-186/16. ítéletének 45. pontjára való hivatkozással rámutatott arra, hogy az I. rendű alperes nem a szerződés mögött álló valamennyi közgazdasági törvényszerűség bemutatására köteles, hanem kifejezetten az adott feltételek által szabályozott mechanizmus működését, és annak a fogyasztó gazdasági kötelezettségeire vonatkozó hatását kell bemutatnia. Ezen tájékoztatósi kötelezettségének az I. rendű alperes eleget tesz, ha az árfolyamkockázat felmerüléséről tájékoztatja felperest azzal, hogy ezt teljes egészében a fogyasztó viseli, és ez a forint-deviza árfolyam kedvezőtlen változása esetén azt eredményezi, hogy a törlesztőrészek megnövekedhetnek.
- [30] Rögzítette, hogy a pénzügyintézet árfolyamai alkalmazását, a DH törvények hatálybalépéséig alkalmazott vételi és eladási árfolyamokat a felperes elfogadta. A 2/2014. PJE 3. pontjára való utalással kifejtette, hogy az árfolyamrésnek, a vételi és eladási árfolyam különözete, mint költségnek a szerződésekben való feltüntetésének hiánya a szerződések semmisségét eredményezhette, ez azonban az árfolyamkockázat körében nem teszi átláthatatlanná a szerződések. Rámutatott arra, hogy a hiteldíj egyoldalú módosításának lehetőségéről a pénzügyintézet a szerződések megkötésekor tájékoztatta a felperest az üzletszabályzatban foglaltak szerint, továbbá arról is, hogy a fogyasztóra kedvezőtlen módosítás esetén a fogyasztót az azonnali hatályú felmondás joga megilleti. Az árfolyamrés és az egyoldalú kamat-, költség-, díjemelés kérdését a szerződések megkötését követően a DH törvények már rendezték. Megállapította, hogy a szerződések megkötésének időpontjában a felperesi fogyasztó a szerződés rendelkezései szerint a hitel teljes költségét kiszámolhatta, ismerhette. A szerződések megkötésekor az abban szereplő feltételek alapján - figyelemmel a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltakra is - átláthatta fizetési kötelezettsége mikénti alakulását, és a fizetési kötelezettségének megváltozásának működési mechanizmusát is. Ennélfogva elegendő annak a közlése, hogy bármilyen árfolyamváltozásból eredő kockázat a fogyasztót terheli. Arról sem kell tájékoztatni a fogyasztót, hogy a teljesítésre esetlegesen nem lesz képes, mivel az adós jövőbeli jövedelmi vagyoni viszonyairól a hitelezőnek nincs ismerete. Minderre figyelemmel nem tudta megállapítani, hogy a támadott szerződéses rendelkezések a jóhiszeműség és tisztesség követelményének a sérelmével, egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára bontják meg a szerződésből fakadó jogosultságok és kötelezettségek egyensúlyát.
- [31] A kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezések vizsgálata körében utalt a szerződés megkötésekor hatályos rPtk. 209. § (5) bekezdésére, a Hpt. 2. számú mellékletének I.10.1., I.10.2. a) pontjában, I.10.3. pontjában, és a BH2020.180. számú jogesetben foglaltakra.
- [32] Nem tartotta alaposnak a felperes arra való hivatkozását, hogy a kezelési költség körében támadott kikötések azért nem világosak és érthetők, mert a szerződés nem tartalmazza, hogy a kezelési költségért cserébe milyen ellenszolgáltatást nyújt az alperes. Az I. rendű alperes a kezelési költségért nem ellenszolgáltatás nélküli díjat követel a fogyasztóktól, mivel a

folyósított kölcsönök nyilvántartásával, ellenőrzésével, behajtással kapcsolatos tevékenysége megállapítható. A felperes személyes meghallgatása alapján rögzítette, hogy a bank a folyósítási feltételek teljesítését ellenőrizte, folyósította a kölcsönt, értesítő levelet küldött, amely tevékenységet a felülvizsgált elszámolás és a hiteltörténeti kimutatás adatai is alátámasztanak.

- [33] Rögzítette, hogy a Hpt. 2. számú mellékletének I.10.2. a) pontjából és I.10.3. pontjából levezethető, hogy a kezelési költséget nem szolgáltatás nélküli ellenszolgáltatásként, hanem a kölcsönszerződés futamideje alatt szükségszerűen felmerülő banki adminisztráció általánösszegben meghatározott ellenértékeként kell fizetni, amivel a felperesnek, mint általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztónak a szerződéskötéskor külön szerződési kikötés nélkül is tisztában kellett lennie.
- [34] Utalt az EUB C-621/2017. számú ítéletének 1., 2., 36. és 48. pontjában, az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésében foglaltakra. Megállapította, hogy a felperes a kezelési költség számításáról, esedékességéről, pontos mértékéről, devizaneméről átlátható módon tájékoztatást kapott a szerződésekben. A Hpt. pontosan meghatározta azokat a szolgáltatásokat, amelyeket az I. rendű alperes ennek ellenében a fogyasztó részére nyújt. Megállapította, hogy a kezelési költségre vonatkozó szerződéses rendelkezések az átláthatóság követelményének megfelelnek, a felperes a kezelési költség következtében felmerült fizetési kötelezettségét, annak gazdasági következményeit felmérhette.
- [35] Kifejtette a rPtk. 231. §-ból kiindulva, hogy a kezelési költségnek CHF-ban történő meghatározása nem befolyásolta az erről szóló rendelkezés világosságát és érthetőségét. E körben annak sincs jelentősége, hogy az alperesi pénzintézet kiadása milyen pénznemben keletkezik. A banki üggyittel összefüggésben törvényszerűen és mindkét fél érdekében felmerülő költségek díjként érvényesíthetőek, önmagában felszámításuk nem tisztességtelen. A kezelési költség százalékos mértéke és vetítési alapja pedig a konkrét esetben világosan és egyértelműen meghatározott. A jóhiszeműség és tisztesség követelményével nem ellentétes, hogy a kezelési költség mértékét a felek százalékos arányban, a fennálló tőkeösszeghez igazodóan határozták meg, amelyet a felperes a szerződések aláírásával elfogadott.
- [36] Az I. rendű alperesnek a szerződés megkötésének idején forgalomban volt euró alapú hitele és a forint alapú hitele körében felszámított kamat és kezelési költség mértékére figyelemmel arra a megállapításra jutott, hogy a perbeli esetben az I. rendű alperes által alkalmazott kezelési költség mértéke a felperes terhére nem alakított ki jelentős egyenlőtlenséget. A szerződéseket a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének a sérelmével egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára nem bontják meg a kezelési költségre vonatkozó rendelkezések. A rendelkezésre álló adatok alapján nem tudta megállapítani, hogy az I. rendű alperes költségfelszámítása tisztességtelen, mert ugyanazon tevékenységéért többször érvényesítene díjat, vagy úgy számítana fel ellenszolgáltatást az adós terhére, hogy annak hátterében nincs banki szolgáltatás, illetve a szolgáltatás mibenléte ne lenne világos és érthető.
- [37] A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényi (rPp.) 78. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperest kötelezte az I. rendű alperesnek járó, ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére. A munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (IM rendelet) 3. § (2) b) pontja alapján állapította meg összesen 984.257 forintban, amelyből levonta a 8.G.40.433/2019/2. számú végzésével az I. rendű alperes részére megállapított 63.500 forint

perköltséget, ennél fogva az I. rendű alperes részére járó perköltség összegét 920.757 forintban állapította meg. A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés értelmében - mivel a perveztes felperes illetékmentességre kiterjedő részleges költségmentességet kapott - a perben felmerült 1.114.000 forint feljegyzett eljárási illeték Magyar Állam által történő viseléséről rendelkezett.

- [38] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetnek való helyt adást, továbbá az I. rendű alperes perköltségben való marasztalását.
- [39] Hivatkozott az Irányelv 3. cikk (1) bekezdésére, 4. cikk (1) - (2) bekezdésére, 5. cikkére, 6. cikk (1) bekezdésére, valamint 7. cikk (1) bekezdésére, és a 3. cikk (3) bekezdéséhez fűzött 1.számú melléklet i) pontjára; az EUB C-26/13. számú ítélet 73 - 74. pontjára, a C-186/16. ítélet 47. pontjára, valamint a rendelkező rész 3. pontjára, C-51/17. számú ítélet 79 - 83. pontjaira, valamint a rendelkező rész 4. pontjára, a C-118/11. számú ítélet 41., 51. pontjaira, a C-269/19. számú ítélet 38. és 44. pontjaira, továbbá a C-229/19. és a C-289/19. számú egyesített ügyekben meghozott ítélet rendelkező részének 1. pontjában foglaltakra, továbbá a rPtk. 1. § (2) bekezdésére 4. § (1) bekezdésére, 205. § (2) - (3) bekezdésére, 209. § (1) - (2) bekezdéseire, a 209/A. § (2) bekezdésére, továbbá a 18/1999. (II. 5.) Kormányrendelet 1. § (1) bekezdés b) pontjára.
- [40] Hangsúlyozta, hogy a felperes a perbeli szerződések érvénytelenségét nem arra alapította, hogy az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás nem világos és nem érthető, hanem arra, hogy a szerződés megkötésekor az egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses rendelkezések, így az árfolyamrésre, az egyoldalú hiteldíjemelésre, és az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatásra vonatkozó rendelkezések együttes értelmezése alapján nem láthatta előre fizetési kötelezettségének mikénti alakulását, a fizetési kötelezettség megváltozásának működési mechanizmusát. Hangsúlyozta, hogy az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatást nem lehet önállóan értékelni, jogállítása szempontjából tehát nincs kiemelt jelentősége az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatásnak, figyelemmel az EUB C-51/17. számú ítéletében megfogalmazott, a fizetési feltételekre vonatkozó, egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek kumulatív hatására.
- [41] Kiemelte, hogy az árfolyamkockázattal összefüggésben nyújtott érthető és világos tájékoztatás része annak a feltételrendszernek, amelynek értékelése alapján dönthető el, hogy a szerződés érthető-e illetőleg világos-e, de nem azonos ezzel a feltételrendszerrel. Utalt a rPtk. 209. § (2) bekezdésére, amely szerint valamely feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát. A kumulatív hatást illetően utalt az EUB C-51/17. számú ítéletének 79.-83. bekezdésében és a rendelkező rész 4. pontjában foglaltakra is, amely szerint a tagállami bíróságnak figyelembe kell vennie az alapügy összes körülményeit, ahogyan azok a szerződés megkötésének időpontjában fennállnak A kumulatív hatás körében álláspontja szerint utalni kell az EUB C-26/13. ítélet 73. - 74. pontjaira, valamint a C-186/16. számú ítélet 46. pontjára, miszerint a világosság és az érthetőség követelménye, hogy a fogyasztó a szerződés megkötésekor az abban szereplő feltételek alapján legalább hitelének teljes költségét ki tudja számítani. Jelen esetben nincs olyan matematikai módszer, amely a hitel teljes költségének a meghatározását lehetővé teszi, figyelemmel arra, hogy az annak részét képező árfolyamrésre vonatkozóan nincsen adat. E körben annak is jelentősége van, hogy az árfolyamrészt CHF-ban köteles megfizetni a felperes. Miután ennek mértéke ismeretlen, nem állapítható meg a szerződés

megkötésekor, hogy az milyen körülmények hatására, miképpen változik, hogyan alakul a felperes fizetési kötelezettsége, azaz hogyan alakul a szerződés működési mechanizmusa. Ezen felül a szerződés a hitelező számára biztosítja azt a jogot, hogy a hiteldíjat a felperesek hátrányára bármikor egyoldalúan megváltoztathatja, nem rögzíti ugyanakkor azt, hogy mely körülmény bekövetkezése, a hiteldíj mely elemét, milyen mértékben emelheti meg, és hogy mi ennek a felső határa. Megítélése szerint, mivel a hitel teljes költsége a szerződés megkötésekor nem számítható ki az abban szereplő feltételek alapján, továbbá arra figyelemmel, hogy az alperes az ügyleti kamatot, a kezelési költséget, és az árfolyamrést korlátlan mértékben megemelheti, nyilvánvaló kell legyen az, hogy felperesek a szerződés megkötésének időpontjában fizetési kötelezettségük mikénti alakulását semmiképpen nem láthatták előre. Jelentőséget tulajdonított annak is, hogy az alperes nem vállalt szerződéses kötelezettséget arra, hogy az a futamidő végéig az árfolyamrést nem változtatja meg, és arra sem, hogy a szerződés teljesítésére irányadó eladási árfolyamot a hivatalos MNB árfolyamot alapul véve határozza meg. Azaz lehetőség nyílt arra, hogy az alperes a szerződés teljesítésére irányadó eladási árfolyamot a tényleges MNB árfolyamtól teljesen eltérő mértékben rögzítse. Mindezek nyilvánvalóan átláthatatlanná teszik a szerződés teljesítésére vonatkozó szerződési feltételeket.

- [42] Állította, hogy a felperes valójában nem az árfolyamkockázatnak volt kitéve a szerződés teljesítésekor, hanem az alperes üzlet-politikájának, alapvetően annak, hogy az alperes egyoldalúan határozta meg a szerződés teljesítésére irányadó elszámolási árat. Az árfolyamrésre vonatkozó szerződési rendelkezések alkalmazásának tárgya és hatása az, hogy végeredményben az alperes, azaz a fogyasztóval szerződő fél dönti el, hogy a felperesek teljesítése szerződésszerű-e. Összességében a 18/1999. (II. 5.) Kormányrendelet 1. § (1) b) pontjában tiltott egyoldalú hatalmasság esete áll fenn. Az érvénytelenség független az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatástól és attól is, hogy az árfolyam változik-e vagy sem, hiszen az érvénytelenségi okok abból származnak, hogy a szerződés nem tartalmazza azokat az adatokat, amelyek alapján az átlátható lenne, illetve korlátlan egyoldalú hatalmasságot biztosít az alperes számára.
- [43] Kifejtette, hogy a bankközi szerződések társadalmi-gazdasági rendeltetésével és ezen belül az adósok és hitelezők érdekeivel csak olyan szerződések állnak összhangban, amelyek a gazdasági-társadalmi helyzetnek, az adósok jövedelmi viszonyainak megfelelő kockázatviselési kötelezettséget tartalmaznak. Álláspontja szerint a szerződés a jóhiszeműség és tisztesség követelményeit sértve, indokolatlanul a felperes hátrányára bontja meg a felek közötti egyensúlyt. E körben utalt az EUB C-229/19. és a C-289/19. számú egyesített ügyekben meghozott ítéletének 1. pontjában foglaltakra.
- [44] Állította, hogy a szerződésekben rögzített kezelési költség felszámítása tisztességtelen. E körben hivatkozott a BH2020.180. számú jogesetben foglaltakra, továbbá az EUB C-621/17. számú ítéletében foglaltakra. Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a kezelési költséget CHF-ben számolja el az I. rendű alperes és az a folyósított kölcsönösszeg függvénye. Nyilvánvaló, hogy a szerződés adminisztrációjával kapcsolatosan felmerülő tevékenység semmilyen korrelációt nem mutat a folyósított kölcsön összegével, az adminisztráció ettől teljesen független, konstans tevékenység. Ezért a tisztességesen felszámított kezelési költségnek a ténylegesen elvégzett adminisztrációs tevékenységhez kell igazodnia. Mivel a kezelési költség a hiteldíj része, azt a felperesnek a CHF árfolyamának erősödése függvényében kell megfizetnie. A szerződés rendszerében tehát a kezelési költség címén megfizetett összeg kizárólag a deviza piaci változásokhoz, a CHF erősödéséhez igazodik, annak összegét kizárólag ez a körülmény határozza meg, az semmilyen összefüggést nem mutat a szerződés

adminisztrációs költségével. A szerződés kezelésével összefüggő adminisztráció konstans, az nem függ a deviza piaci árfolyamtól, ezért megállapítható, hogy az I. rendű alperes árfolyamnyereséget ér el kezelési költség címén. Megítélése szerint a kezelési költségre vonatkozó szerződéses feltételek azért tisztességtelenek, mert arra jogosítja az I. rendű alperest, hogy költségként elszámolható igényét nem a ténylegesen felmerült költség alapulvételével érvényesítse a felperessel szemben, hanem olyan körülményektől teheti függővé, amelyek semmilyen logikai, ténybeli vagy jogi összefüggést nem mutatnak a ténylegesen felmerülő költségekkel. Mindez azt eredményezi, hogy a felek szerződésből eredő jogaiban jelentős egyenlőtlenséget idéznek elő ezen szerződéses rendelkezések a fogyasztó kárára, sértve a jóhiszeműség követelményét. Rámutatott arra is, hogy egy átlagosan tájékozott fogyasztó a tényleges tevékenység valódi költségeitől teljesen független, egyéb tényezők által meghatározott kezelési költségre vonatkozó rendelkezéseket nem fogadja el.

[45] Hangsúlyozta, hogy a hitelező haszna a kamat, a költség pedig fogalmilag nem haszon, hanem felmerült kiadás. A felmerült kiadás áthárítása addig nem jár jogsérelemmel, amíg csak a ténylegesen felmerült kiadás ellentételezésére irányul. Amennyiben a kiadás áthárítása meghaladja a tényleges kiadásokat akkor már nem költségről, hanem haszonról, kölcsön kötelelmre figyelemmel kamatról beszélünk. Mindez következik a kamat fogalmát meghatározó, a Hpt. 2. számú melléklet III.7. pontjából. Kiemelte, hogy a régi Hpt. 2011. szeptember 29. napjától hatályos 210. § (5) a) bekezdése kifejezetten megtiltotta, hogy a kezelési költséget a bank a CHF-ben számolja fel.

[46] A fellebbezése kiegészítésében utalt a C-776/19. és a C-782/19. számú EUB ítélet rendelkező rész 3. pontjában foglaltakra és hangsúlyozta, hogy az adott pénzügyi mechanizmus konkrét működését kell a fogyasztó elé tárni, mert csak ilyen módon lehet felmérni a szerződés teljes időtartamára az adott pénzügyi kötelezettség következményeit. Kifejtette, hogy a tájékoztatás akkor lehet világos és érthető, ha arról a gazdasági háttérrel tájékoztatja a szolgáltató a fogyasztót, amely gazdasági háttér az árfolyam megváltozásához vezethet és kihatással lehet a szerződés teljesítésére. Ugyanezt az álláspontot rögzíti az EUB C-609/19. számú ügyben hozott ítélet 68. pontja is. Hangsúlyozta, hogy a devizában nyilvántartott pénzügyi kötelezettségvállalás kockázata az a gazdasági háttér, amelyben a kockázatvállalás létrejött és amely gazdasági háttér kihat a pénzügyi teljesítésre. Ehhez képest az, hogy az árfolyamváltozás a törlesztő részleteket miként emelheti esetleg csökkentheti, nem a kockázatról szóló tájékoztatás, hanem a kockázat következményeiről szóló tájékoztatás csupán. Nem áll rendelkezésre olyan peradat, amely szerint az I. rendű alperes ezen kötelezettségének eleget tett volna.

[47] Hangsúlyozta, hogy a korlátlan árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezések a perbeli esetben nem világosak és nem érthetőek. E körben hivatkozott a C-776/19. és C-782/19. számú egyesített ügyekben hozott ítélet rendelkező részének 5. pontjában foglaltakra. Megítélése szerint, ha a szolgáltató az átláthatóság követelményeit tiszteletben tartja csak akkor követelhet korlátlan kockázatot a fogyasztótól, ha számíthatott arra, hogy a korlátlan kockázatviselést egyedi megtárgyalás esetén a fogyasztó elfogadta volna. Az észszerűen tájékozott és körültekintő fogyasztó a kockázatvállalását minden esetben a jövedelmi és vagyoni viszonyaihoz igazítja. Erre utal a szerződés I.9. pontja is. A hitelkérelmi eljárásból megállapítható, hogy felperes jövedelme és vagyoni viszonyai nem korlátlanok, tehát ha ezekhez igazítottan józan megfontolással vállal kockázatot a felperes, akkor semmiképpen sem számíthatott arra, hogy a kockázatvállalásának mértéke a jövedelmi, vagyoni viszonyait bármekkora mértékben meghaladhatja.

- [48] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.
- [49] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [50] A felperes fellebbezése megalapozott.
- [51] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli szerződéseknek az árfolyamkockázatot korlátlanul a felperesre hárító, és a kezelési költségre vonatkozó rendelkezései nem minősülnek tisztességtelennek, ezért a döntéssel a Fővárosi Ítéltábla nem ért egyet.
- [52] Az elsőfokú bíróság megfelelően értékelte a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet szabályait, azzal a másodfokú bíróság is mindenben egyetért (elsőfokú ítélet 160.-167. pontjai).
- [53] Helytállóan indult ki az elsőfokú bíróság a Kúria 2/2014. PJE határozata alapján abból, hogy a perbeli szerződéseknek az árfolyamkockázatot korlátlanul a felperesre hárító rendelkezései a főszoolgáltatás körébe tartozó szerződéses kikötések, amelyek tisztességtelensége az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése és a rPtk. 209. § (5) bekezdése értelmében kizárólag akkor vizsgálható, ha annak alapján a fogyasztót terhelő fizetési kötelezettség nem világos és nem érthető. A Fővárosi Ítéltábla azonban a szerződések árfolyamkockázattal összefüggő rendelkezéseit tekintve arra az álláspontra jutott, hogy azok egy észszerűen eljáró fogyasztó számára nem világosak és nem érthetőek.
- [54] Az árfolyamkockázatra vonatkozó feltételek tisztességtelenségének vizsgálata során az Irányelv rendelkezéseiből és az azt értelmező EUB ítélkezési gyakorlatából, így mindenekelőtt a C-51/17., C-227/18., C-186/16., és a C-26/13. számú ítéletben írtakból kellett kiindulni.
- [55] Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás akkor tekinthető megfelelőnek, ha abból a fogyasztó számára kétséget kizáróan kiderül, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terheli, azaz a kedvezőtlen árfolyamváltozásnak nincs felső határa. Amennyiben a szerződés úgy terheli a fogyasztóra az árfolyamkockázatot, hogy nem figyelmezteti kifejezetten arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, ebben az esetben a szerződés rendelkezéseinek biztosítania kell egyfelől a kölcsönfelvevő rendelkezésére bocsátott teljes összeg és a törlesztőrészek összegének egyértelmű meghatározását, ezen összegek számítási mechanizmusának átláthatóságát, másfelől azt, hogy a fogyasztó értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit (EUB C-227/18. 40. pont).
- [56] Az EUB C-186/16. számú ítéletének 44. és 45. pontja értelmében az Irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapszik, hogy a fogyasztó a szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van többek között az információs szintje tekintetében, ezért a szerződési feltételek világos és érthető megfogalmazásának, az átláthatóságnak az Irányelvben előírt követelményét kiterjesztő módon kell érteni. Ezért a szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazására vonatkozó követelményt úgy kell érteni, hogy az azt is előírja, hogy a szerződés átláthatóan tüntesse fel azon mechanizmus konkrét működését is, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket.

- [57] Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítettekkel szemben a perbeli kockázatfeltáró nyilatkozatból nem derül ki világosan, hogy az árfolyamkockázat korlátlan, az árfolyamváltozásnak nincs felső határa. Az árfolyamkockázatot a fogyasztóra terhelő szerződéses rendelkezések körében az egyedi szerződésekbe foglalt kockázatfeltáró nyilatkozatot meghaladóan a szerződések egyéb feltételeiben előírt elszámolási mechanizmusra vonatkozó rendelkezései is jelentőséggel bírnak a szerződés egyensúlyának vizsgálata körében – ahogyan arra a felperes is hivatkozott a fellebbezésében -, és azok figyelembevételével kell megítélni, hogy a nyújtott tájékoztatás megfelel-e a tisztességes tájékoztatással szemben felállított követelményrendszernek (BH141.2021.).
- [58] Az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal szemben az EUB C-51/17. számú „Ilyés” ítéletének 4. kérdésre adott válasza alapján a szerződési feltételek világosságának és érthetőségének vizsgálata során az összes szerződési feltétel kumulatív hatását kell értékelni, függetlenül attól, hogy az egyoldalú módosítás és az árfolyamrész alkalmazásáról szóló feltételeket a DH törvények utóbb tisztességtelennek minősítették. Az árfolyamkockázatra, az árfolyamrészre, és az egyoldalú módosításra vonatkozó szerződési feltételek együttes hatása mellett a fogyasztó nem láthatta át, hogy a fizetési kötelezettségének módosulása mely feltételre vagy feltételekre vezethető vissza, ebből következően a fogyasztó nem volt abban a helyzetben, hogy fizetési kötelezettségét, illetve annak változási mechanizmusát előre lássa, vagy azt utóbb ellenőrizni tudja. Az átláthatóság az árfolyamkockázatot a felperesre hárító szerződési feltételek kapcsán tehát önmagában azért is hiányzik, mert a szerződésben egyoldalú módosítási jog és árfolyamrész is szerepelt.
- [59] Az árfolyamkockázatot korlátlanul a felperesre terhelő kikötésből eredő fizetési kötelezettség ezért nem világos és nem érthető, annak tisztességtelensége ugyanakkor csak abban az esetben állapítható meg, ha a feltétel a jóhiszeműség megsértésével a fogyasztó hátrányára jelentős egyenlőtlenséget okoz [rPtk. 209. § (1) bekezdés, Irányelv 3. cikk (1) bekezdés].
- [60] A jóhiszeműség követelménye körében vizsgálandó, hogy az I. rendű alperes a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén észszerűen elvárhatta-e, hogy a fogyasztó felperes az egyedi tárgyalást követően elfogadja-e az érintett feltételt (C-415/11. C-621/17. 50. pont). Ahogyan arra a felperes a fellebbezésében is hivatkozott, az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztótól (EUB C-26/13. 74. pont) nem várható el, hogy az egyedi tárgyalást követően a perbeli szerződések értelmében (Szerződés1 6.5. pont, Szerződés2 6.4. pont) az I. rendű alperes által meghatározott devizaárfolyamon, azaz a bank üzletpolitikáján alapuló árfolyamrész alkalmazása, továbbá a hiteldíj elemeinek I. rendű alperes által történő egyoldalú (átláthatatlan) módosítása mellett az árfolyamkockázatot korlátlanul, a teljesítőképességétől függetlenül felvállalja.
- [61] Az EUB által a C-415/11. számú „Aziz” ügyben kifejtettek szerint az Irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti, a fogyasztó kárára előidézett „jelentős egyenlőtlenség” abban az esetben állapítható meg, ha a szerződési feltétel a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza a fogyasztót. A perbeli esetben az egyensúlytalan helyzet azért állapítható meg, mert a szerződés, ha az árfolyamváltozás a fogyasztó számára már elviselhetetlen gazdasági megterhelést jelent, nem biztosít egyoldalú, a saját jövedelme szerinti devizanemre való áttérést lehetővé tevő módosítási jogot. A Ptk. 241. §-a szerint ha a felek tartós jogviszonyában a szerződéskötést követően beállott körülmény folytán következik be egyensúlytalan, az egyik fél lényeges és jogos érdekét sértő helyzet, ez a bíróság beavatkozására ad lehetőséget, vagyis a jogszabály szerint az ilyen

egyensúlytalanságot előidéző körülmények következményeit nem csak az egyik félnek, adott esetben a fogyasztónak kell viselnie. A perbeli szerződési konstrukció viszont nem hagy kétséget afelől, hogy az alperesi jogelőd nemcsak a forint-svájci frank szokásos pénzügyi keretek között kialakuló, hanem mindenféle, akár vis maior jellegű, a szerződéskötést követő okra is visszavezethető ingadozásának a törlesztőrészlet nagyságában konkretizálódó következményét a felperesre kívánta hárítani. Ez egyben ki is zárta annak a lehetőségét, hogy a felperes eredménnyel kérhesse a bíróságtól a pénzügyi válságra visszavezethető árfolyamváltozás következményei miatti, a rPtk. 241. §-ában írt szerződésmódosítást, hiszen a fizetési kötelezettséget az ilyen okokra is kiterjedően vállalta. A bírói gyakorlat szerint nemcsak a szerződés megkötésekor ismert körülményekre hivatkozással kizárt a szerződés bíróság általi módosítása, hanem akkor is, ha a szolgáltatás-ellenszolgáltatás meghatározásakor a felek jövőbeli bizonytalansági tényezőkkel számoltak. A korlátlan árfolyamkockázat viselésének fogyasztóra való telepítéséről szóló feltételek a felek viszonyában jelentős egyensúlytalanságot okoztak, ezért alappal feltételezhető, hogy a felperes egyenrangú tárgyalási helyzetben az alacsonyabb kamat érdekében ilyen feltételeket nem fogadott volna el.

- [62] Mindebből következően a perbeli szerződéseknek az árfolyamkockázat korlátlan viselésére vonatkozó rendelkezései tisztességtelenek, amelyek – mint a főszolgáltatás körébe tartozó feltétel tisztességtelensége – a rPtk. 239. § (2) bekezdésére figyelemmel az egész szerződés érvénytelenségét eredményezik.
- [63] A szerződésekben rögzített kezelési költség tisztességtelenségének megítélése körében helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a kezelési költség nem a főszolgáltatás körébe eső, a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződéses kikötés. Ezért azt kell vizsgálni, hogy az megfelel-e az átláthatóság, a jóhiszeműség követelményének, és az egyensúlyra (arányosságra) vonatkozó elvárásnak (BH2020.180.).
- [64] Önmagában az, hogy a kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatásokat a szerződések nem részletezik, nem jelenti azt, hogy az azokhoz kapcsolódó feltételek nem felelnek meg az átláthatóság követelményének, amennyiben a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege észszerűen érthető vagy levezethető a teljes szerződésből (EUB C-621/17. 54. pont). Azonban a perbeli szerződésekben (Üzletszabályzat 4.2.1. pont és az egyedi szerződésekben a hiteldíj elemei között) a THM mértéke megállapításának alapját képező és annak számítása során figyelembe nem vett hiteldíj elemek körében több olyan, a kezelési költségtől eltérő költség és díj is rögzítésre került, amelyek a kezelési költség körében I. rendű alperes által hivatkozott banki általános adminisztrációt is magukba foglalnak, ezért pusztán a kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatás jellege, természete, az ahhoz kapcsolódó adminisztráció köre világosan és érthetően nem vezethető le a szerződésekből. Így például nem világos, hogy a szerződéskötési díj, a szerződésmódosítási díj és a zárlati költség adminisztrációs költsége milyen szempontok alapján különül el a kezelési költség adminisztrációs költségeitől. Ha a dolgozók munkabére is benne van az adminisztrációban, akkor valamennyi fenti díjban is benne van? Amennyiben igen, akkor az többszörösen kerül felszámításra.
- [65] Helytállóan hivatkozott arra is a felperes fellebbezésében, hogy indokolatlan a kölcsönszerződéssel kapcsolatos adminisztratív szolgáltatások ellenértékének a kölcsönösszeg százalékos mértékében és devizában történő meghatározása is. Az alperes által állított, a kölcsön nyilvántartásával kapcsolatos szolgáltatások költségei függetlenek a kölcsön összegétől, így a kezelési költségnek a tőkéhez mért százalékos meghatározása eleve

sérti az átláthatóság követelményét. Ugyancsak az átláthatóság sérelmét okozza, hogy a kezelési költséget a szerződés devizában állapítja meg, mert így a fogyasztó a forint árfolyamának csökkenése esetén annak ellenére köteles magasabb összegű kezelési költség megfizetésre, hogy a költségek ténylegesen emelkednének, vagyis a bank az állított költségei változása nélkül is árfolyamnyereségre tehet szert a fogyasztó hátrányára.

- [66] A jóhiszeműség követelményének vizsgálata körében irányadóak az [60] pontban rögzítettek. Ahogyan arra a felperes a fellebbezésében is hivatkozott, az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztótól (EUB C-26/13. 74. pont) nem várható el annak felvállalása az egyedi tárgyalást követően, hogy a perbeli szerződések értelmében az I. rendű alperes tényleges adminisztrációs tevékenységével felmerülő költségeket a tényleges tevékenységgel összefüggésbe nem hozható tényezők alapulvételével, így a kölcsöntőke százalékos arányú kifejezésével, a CHF árfolyamától függően fizesse meg.
- [67] A kezelési költség CHF-ban történő kifejezése nem vitásan árfolyamkockázati elemet is tartalmaz. Ezért az [56] – [61] pontban kifejtettek ekörben is irányadóak.
- [68] A kezelési költségre vonatkozó rendelkezések tekintetében a szerződések egyensúlyát illetően az elsőfokú bíróság helytállóan tájékoztatta az I. rendű alperest a bizonyítandó tényekről, azonban a rendelkezésre álló adatokat nem megfelelően mérlegelte. Ugyanis pusztán a kondíciós lista alapján a szerződésekben kikötött ügyleti kamat, kezelési költség és a THM mértékének összehasonlításával a szerződésekből eredő, a fogyasztó kárára előidézett jelentős egyenlőtlenség nem ítélt meg kétséget kizáróan, figyelemmel az egyes szerződések eltérő, hiteldíjra vonatkozó részletes feltételeire, a THM számítása során figyelembe nem vehető egyéb költségekre és díjakra. Az I. rendű alperes tehát önmagában a kondíciós listára való hivatkozással a szerződések kezelési költségre vonatkozó rendelkezéseinek egyensúlyát nem bizonyította, ami a rPp. 164. § (1) bekezdés értelmében a terhére értékelendő.
- [69] A fentiek értelmében a perbeli szerződéseknek a kezelési költségre vonatkozó rendelkezései tisztességtelenek.
- [70] Az érvénytelenség jogkövetkezményeit illetően azonban az I. rendű alperes nem nyilatkozott a felperes által előterjesztett elszámolás körében, ezért az elszámolás a rendelkezésre álló adatok alapján nem végezhető el.
- [71] Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta, és a rPp. 213. § (3) bekezdése alapján közbenső ítélettel megállapította az árfolyamkockázatot korlátlanul a fogyasztóra terhelő, és a kezelési költségre vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelenségét, egyben a perbeli szerződés érvénytelenségét.
- [72] A folytatódó eljárásban az I. rendű alperest fel kell hívni arra, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményének levonására alkalmazott számítási módszer körében fejtsse ki álláspontját. Amennyiben az alperes a felperes elszámolását vitatja, úgy álláspontjának megfelelő saját elszámolást kell előterjesztenie. Ezt követően lesz abban a helyzetben az elsőfokú bíróság, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeiről döntsön a Kúria konzultációs testületének 2019. június 19-i állásfoglalásában írt II. pont szerinti számítási módszernek megfelelően.
- [73] A Fővárosi Ítéltábla a felek másodfokú perköltségét a fellebbezési illetékekre és a felek jogi

Fővárosi Ítéltábla
3.Pf.20.360/2021/10/II.

képviselőinek munkadíjára kiterjedően a rPp. 252. § (4) bekezdése alapján csupán megállapította figyelemmel a 4/2009 (XII.14) PK vélemény II. pontjában foglaltakra, annak viseléséről az elsőfokú bíróság határoz. A másodfokú eljárásban a felperes illetékmentességre kiterjedő részleges költségmentessége folytán - a fellebbezett pertárgyértékre is figyelemmel – az Illetékekről szóló 1993. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdésének megfelelő 1.533.400 forint feljegyzett fellebbezési eljárási illeték merült fel. A Fővárosi Ítéltábla az IM rendelet 3. § (2)-(5) bekezdése alapján a felperes másodfokú perköltségét 387.500 Ft + Áfa, azaz 492.125 forint ügyvédi munkadíjban, az I. rendű alperes másodfokú perköltségét az IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján az alperesi képviselő által végzett munkával arányosan, mérsékelt összegben, 150.000 forint + Áfa, azaz 190.500 forintban állapította meg.

Budapest, 2021. szeptember 22.

Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Sági Zsuzsanna s. k.
előadó bíró

Dr. Benedek Szabolcs s. k.
bíró

A kiadmány hitelül: